

Themabrief Pensioenen en AOW

SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD

16 juli 2020

■ Aanmelden

Maandelijks themabrief met recent verschenen informatie over Pensioenen en AOW

[Pers- en Nieuwsberichten](#)[Columns / Webartikelen](#)[Parlementaire Informatie](#)[Boeken](#)[Tijdschriftartikelen](#)[Europese Informatie](#)

Pers- en Nieuwsberichten

[Koolmees verandert niets aan compensatieregeling](#)

Nieuwsbericht VCP, 15-07-2020

Minister Koolmees blijft bij de compensatieregeling zoals die tijdens de onderhandelingen over de uitwerking van het Pensioenakkoord op papier is gezet. VCP-bestuurder Ruud Stegers vindt de uitslag van het debat teleurstellend.

[Bijval in Kamer voor Pensioenlabel VCP YP](#)

Nieuwsbericht VCP, 15-07-2020

VCP Young Professionals vindt in de politiek bijval voor haar oproep om te komen tot een zogeheten Pensioenlabel.

[Goede communicatie nodig over schommelingen in het pensioen](#)

Nieuwsbericht Universiteit Leiden, 15-07-2020

De Tweede Kamer steunt in grote lijnen de invoering van het nieuwe pensioenstelsel, hoewel er nog veel onrust heerst door de tegenstelling tussen generaties. Marike Knoef, hoogleraar Empirische Micro-Economie, werd hierover geïnterviewd in radioprogramma NOS Met het Oog op Morgen.

[Nieuw pensioenstelsel: D-day in de Tweede Kamer](#)

Nieuwsbericht VCP, 14-07-2020

De VCP hoopt dat de Kamer de uitwerking aanpast en heeft daarvoor de afgelopen weken uitgebreid lobby gevoerd.

[ANBO: gepensioneerden dreigen een derde van pensioen te verliezen](#)

Nieuwsbericht ANBO, 10-07-2020

Gepensioneerden dreigen definitief een derde van hun pensioen kwijt te raken als er geen goede overgangsregeling naar het nieuwe pensioenstelsel komt. In het nieuwe stelsel is het onmogelijk om dat verlies goed te maken. Dat schrijft ANBO in een [brief](#) aan de Tweede Kamer.

[Compensatie: onze achterban aan het woord](#)

Nieuwsbericht VCP, 09-07-2020

De VCP wil bij de invoering van een nieuw pensioenstelsel een goede compensatieregeling. De uitwerking van het Pensioenakkoord moet op dit punt beter. Drie mensen uit onze achterban komen in een video aan het woord.

[Wat betekent het pensioenakkoord voor jou? De afspraken op een rij](#)

Nieuwsbericht FNV, 09-07-2020

De FNV knokt voor een goed pensioen voor iedereen. Met het pensioenakkoord zetten we daarin weer belangrijke stappen. Op deze pagina zetten we voor je op een rij wat we in dit akkoord hebben afgesproken en wat dit voor jou betekent.

[FNV themapagina pensioenakkoord](#)

[Webinar 30 juni 2020](#)

[Webinar 11 juni 2020](#)

[Pensioenakkoord ... en nu?](#)

Nieuwsbericht Verbond van Verzekeraars, 08-07-2020

"Na twintig jaar praten is er een akkoord bereikt. Het was een taai onderhandelingsproces en het ging niet altijd zonder slag of stoot, maar we hebben het tot een goed einde gebracht." Dat zei minister Wouter Koolmees dinsdag tijdens de conferentie 'Pensioenakkoord ... en nu?' die het Verbond samen met de Pensioenfederatie en Netspar organiseerde.

[Terugkijken: online conferentie pensioenakkoord... en nu?](#)

[Nederland is in 2050 drukker, grijzer en diverser](#)

Persbericht NIDI, 07-07-2020

Nederland wordt de komende dertig jaar drukker, grijzer en diverser, blijkt uit het rapport 'Bevolking 2050 in beeld' dat is opgesteld door het NIDI en het CBS.

[Persbericht CBS](#)

[Uitvoeringstoets bij de Hoofdlijnennotitie](#)

Nieuwsbericht Pensioenfederatie, 06-07-2020

De Pensioenfederatie heeft een [Uitvoeringstoets](#) uitgebracht naar aanleiding van de [Hoofdlijnennotitie Pensioenakkoord](#) die de minister van SZW op 22 juni naar de Tweede Kamer heeft gestuurd.

[Overeenstemming over uitwerking pensioenakkoord](#)

Nieuwsbericht Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, 04-07-2020

Het kabinet en sociale partners hebben definitief overeenstemming bereikt over de uitwerking van pensioenakkoord. Daarmee is een belangrijke mijlpaal bereikt op weg naar een nieuw

pensioenstelsel.

[FNV stemt in met uitwerking pensioenakkoord](#)

Nieuwsbericht FNV, 04-07-2020

De FNV heeft vandaag ingestemd met de uitwerking van het pensioenakkoord. Tijdens een vergadering van het FNV Ledenparlement stemde een ruime meerderheid voor.

[Modernisering pensioenstelsel kan eindelijk van start](#)

Nieuwsbericht VNO-NCW, MKB-Nederland, 04-07-2020

Na veel rekenwerk en overleg zijn de afspraken uit het vorig jaar gesloten pensioenakkoord op hoofdlijnen uitgewerkt. Zaterdag stemde ook de FNV in met de plannen. VNO-NCW en MKB-Nederland zijn blij dat de noodzakelijke modernisering van het pensioenstelsel nu eindelijk kan starten.

[VCP Young Professionals: Pensioenlabel moet er snel komen](#)

Nieuwsbericht VCP, 02-07-2020

VCP Young Professionals, de jongerenorganisatie van de VCP, doet een oproep om snel met een Pensioenlabel te komen.

[Koepel stuur brief aan commissie SZW over hoofdlijnennotitie](#)

Nieuwsbericht Koepel Gepensioneerden, 02-07-2020

In de brief van de Koepel Gepensioneerden staan een zevental punten die naar mening van de Koepel van ernstig belang zijn in de bespreking van de hoofdlijnennotitie.

[Gevolgen pensioenakkoord door Confident](#)

Stichting Pensioenbehoud, 02-07-2020

Verdwijnt de koopkracht voor gepensioneerden met het pensioenakkoord? Update van het rapport

"Biedt het pensioenakkoord ook een koopkrachtig pensioen voor gepensioneerden" van 18 juni 2020.

[Dekkingsgraden krabbelen iets op in juni](#)

Nieuwsbericht Aon, 01-07-2020

De gemiddelde dekkingsgraad van de Nederlandse pensioenfondsen is in juni gestegen van 92% naar 93%. Het herstel van de aandelenmarkten zette verder door, maar de rente daalde wat. Dat blijkt uit de [Pensioenvergelijker](#) van Aon.

[Uitkeringsbedragen per 1 juli 2020](#)

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, 30-06-2020

Per 1 juli 2020 worden de Participatiewet, IOAW en IOAZ, AOW, Anw, Wajong, WW, WIA, WAO, ZW en TW aangepast.

[Uitkeringsbedragen per 1 juli 2020](#)

[Compensatie uitwerking pensioenakkoord: VCP brengt gevolgen in kaart](#)

Nieuwsbericht VCP, 30-06-2020

De Vakcentrale voor Professionals (VCP) heeft grote moeite met de manier waarop het compensatievraagstuk nu op papier staat. De VCP heeft de gevolgen in kaart gebracht in een speciaal gemaakte [infographic](#) en roept de Tweede Kamer op om met een oplossing te komen!

[Position paper](#)

[Q&A uitwerking pensioenakkoord update](#)

Nieuwsbericht CNV, 29-06-2020

Vragen en antwoorden over de uitwerking van het pensioenakkoord.

[Laatste stand van zaken pensioenakkoord](#)

Nieuwsbericht CNV, 25-06-2020

CNV informeert over de laatste stand van zaken in de uitwerking van het pensioenakkoord.

[Communicatie pensioenfondsen moet snel beter](#)

Nieuwsbericht 50PLUS, 25-06-2020

Pensioenfondsen moeten de communicatie naar hun deelnemers flink verbeteren. De huidige wijze van communiceren is niet goed afgestemd op de doelgroep. Dat concludeert Corrie van Brenk, fractieleider van 50PLUS in de Tweede Kamer, na een [onderzoek](#) naar administratieve fouten door pensioenfondsen.

[Achterban KBO-PCOB: Tevreden over nieuw pensioenakkoord, maar met twijfels](#)

Nieuwsbericht KBO-PCOB, 23-06-2020

Ruim drie kwart (77%) van de senioren is (enigszins) tevreden met het nieuwe pensioencontract. Dat blijkt uit onderzoek van seniorenorganisatie KBO-PCOB.

[VCP zegt geen ja tegen uitwerking Pensioenakkoord](#)

Nieuwsbericht VCP, 19-06-2020

De VCP zegt geen ja, maar ook geen nee tegen de uitwerking van het Pensioenakkoord.

Ondanks kansrijke onderdelen, zoals het nieuwe pensioencontract, heeft de VCP grote zorgen rond de compensatie van de zogeheten doorsneesystematiek.

[VCP Young Professionals: gemengde gevoelens over uitwerking Pensioenakkoord](#)

Nieuwsbericht VCP, 19-06-2020

De jongerenorganisatie van de VCP, VCP Young Professionals, vindt het belangrijk dat het nieuwe pensioenstelsel er komt, maar heeft net als de VCP gemengde gevoelens over de uitwerking van het Pensioenakkoord.

[Interview Marike Knoef: Onzekerheid in het nieuwe pensioencontract](#)

Nieuwsbericht Universiteit Leiden, 19-06-2020

Het nieuwe contract is transparanter en daarmee beter uitlegbaar, vindt Marike Knoef. 'Ik hoop dat daardoor de acceptatie van het nieuwe contract ook hoger is,' zegt de hoogleraar micro-economie (Universiteit Leiden) en Netspardirecteur bij [Pensioen Pro In Gesprek](#).

[Kennissessie instrumentarium terugkijken](#)

Nieuwsbericht Convenant Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Beleggen

Pensioenfondsen, 19-06-2020

Onlangs organiseerden de convenantspartijen een kennissessie over het Instrumentarium van het IMVB-convenant. De sessie is opgenomen en kunt u [hier](#) terugkijken.

[Oproep aan vermogensbeheerders tot due diligence](#)

[Nieuwsbericht Convenant Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Beleggen Pensioenfondsen](#), 18-06-2020

Het Convenant Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Beleggen Pensioenfondsen heeft de wereldwijd grootste vermogensbeheerders een brief gestuurd waarin zij hen aanspoort om de OESO-richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen en de United Nation's Guiding Principles on Business and Human Rights te verankeren in hun dienstverlening.

[Stichting van de Arbeid wil gemis pensioenopbouw onder werknemers tegengaan](#)
Nieuwsbericht Stichting van de Arbeid, 17-06-2020

De Stichting van Arbeid acht het van groot belang dat werknemers pensioen opbouwen. Niet alleen voor het individu maar ook vanwege het maatschappelijk en economisch belang.
[Aanvalsplan witte vlek](#)

[Stichting van de Arbeid adviseert over beter nabestaandenpensioen](#)

Nieuwsbericht Stichting van de Arbeid, 17-06-2020

Op verzoek van de minister van SZW heeft de Stichting van de Arbeid een [advies](#) uitgebracht om het nabestaandenpensioen te verbeteren.

[Webinar uitwerking Pensioenakkoord](#)

Nieuwsbericht VCP, 17-06-2020

Op 17 juni organiseerde de VCP een [webinar](#) voor individuele leden van de aangesloten organisaties. Tijdens het webinar heeft de VCP een toelichting gegeven over de uitkomsten van het overleg.

[Jong AAVN: Uitwerking pensioenakkoord voor dummies](#)

Podcast AAVN, 17-06-2020

Podcast over de basics van het pensioenakkoord. Er schuiven twee gasten aan: Jurre de Haan, Secretaris Pensioenbeleid bij VNO-NCW en MKB-Nederland en Gert-Jan Vos, eigenaar van PensioenVos en lid van Jong Management.

[CNV-achterban akkoord met uitwerking pensioendeal](#)

Nieuwsbericht CNV, 15-06-2020

De achterban van het CNV is akkoord met de uitwerking van de pensioendeal. Gisteravond heeft een vertegenwoordiging van de kwart miljoen CNV-leden ingestemd.

['Historische stap voorwaarts'](#)

Nieuwsbericht CNV, 12-06-2020

Een historische stap voorwaarts richting een nieuw pensioenstelsel. Dat is de reactie van het CNV op de uitwerking van de pensioendeal.

[Weeffout in prima pensioenakkoord](#)

Nieuwsbericht Verbond van Verzekeraars, 12-06-2020

Het Verbond van Verzekeraars juicht toe dat ook pensioenfondsen overgaan op premieregelingen. In het akkoord dat daarover is gesloten, worden echter werknemers en werkgevers die al eerder kozen voor zo'n regeling onnodig gedupeerd.

[Hoe kijken verzekeraars naar het pensioenakkoord?](#)

[Kabinet en sociale partners hebben gesprekken uitwerking pensioenakkoord afgerond](#)

Nieuwsbericht ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, 12-06-2020

Het kabinet en sociale partners hebben de gesprekken over de uitwerking van het pensioenakkoord afgerond, op basis van de doelen uit het vorig jaar afgesloten pensioenakkoord. Zo worden pensioenaanspraken losgelaten en vervalt de noodzaak voor het gebruik van rekenrente en dekkingsgraden.

[Pension fund assets rose to USD 32 trillion in 2019 but COVID-19 impacts are set to reverse some of these gains](#)

Nieuwsbericht OECD, 10-06-2020

Preliminary data in Pension Funds in Figures show that pension funds assets stood at USD 32.3 trillion in the OECD area and USD 0.7 trillion in 29 other reporting jurisdictions at end-2019

[Pension Funds in Figures](#)

[Statistical tables \(xls\)](#)

[Het nieuwe pensioenstelsel](#)

Webinar CNV, 10-06-2020

CNV bestuurders Anneke Westerkaken, Patrick Fey en Piet Fortuin gaan in gesprek met CNV leden over de stand van zaken in de uitwerking van het Pensioenakkoord, waar het CNV nauw bij betrokken is.

[Pensioenfederatie en StvdA: premies bij faillissement via pensioenfonds aanvragen](#)

Nieuwsbericht Stichting van de Arbeid, 09-06-2020

De Pensioenfederatie en de Stichting van de Arbeid [verzoeken](#) de minister van SZW het mogelijk te maken achterstallige pensioenpremies bij faillissement door het pensioenfonds te laten aanvragen bij het UWV.

[Rekenregels vanaf 1 juli 2020](#)

Nieuwsbericht Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, 09-06-2020

In deze [rekenregels](#) zijn de gevolgen verwerkt van aanpassingen in het bruto wettelijk minimumloon per 1 juli 2020 voor uitkeringsbedragen en grondslagen op het minimumniveau.

[Ombudsman Pensioenen bezorgd over pensioen arbeidsongeschikten](#)

Nieuwsbericht Ombudsman Pensioenen, 18-05-2020

De Ombudsman Pensioenen vraagt opnieuw aandacht voor de positie van een categorie arbeidsongeschikte werknemers. Het gaat om werknemers die pensioenopbouw missen omdat ze zich te laat hebben gemeld voor premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid.

[Jaarverslag Ombudsman Pensioenen 2019](#)

[Nieuwsbericht Verbond van Verzekeraars: Ombudsman bezorgd over pensioen arbeidsongeschikten](#)

[Nieuwsbericht Pensioenfederatie: Ombudsman Pensioenen presenteert jaarverslag 2019 aan minister Koolmees](#)

[Beleggingsbeleid pensioenfondsen ietsje meer 'verantwoord'](#)

Nieuwsbericht Eerlijke pensioenwijzer, 14-05-2020

Pensioenfondsen hebben meer beleid opgesteld dat rekening houdt met het risico dat bedrijven waarin zij beleggen, schade toebrengen aan mens of milieu. Het verantwoord beleggingsbeleid van de fondsen blijft echter op veel onderwerpen nog onvoldoende. Dat blijkt uit een nieuw

[onderzoek van de Eerlijke Pensioenwijzer.](#)

Columns / Webartikelen

[Koolmees kan door met nieuw pensioenstelsel, wel vragen over uitwerking](#)

NOS.nl, 14-07-2020

Een meerderheid in de Tweede Kamer staat in principe achter de invoering van een nieuw pensioenstelsel. Wel zijn er nog allerlei vragen over de exacte uitwerking van het systeem dat vanaf 2022 ingevoerd moet worden.

[Koolmees: 'Iedereen die toekomstige pensioenkortingen uitsluit liegt'](#)

Nu.nl, 14-07-2020

Minister Wouter Koolmees (Sociale Zaken) benadrukt dat de pensioenen in het nieuwe stelsel sneller kunnen stijgen, maar eventuele kortingen zijn allerminst van de baan.

[Kamer wil plan om flexwerker sneller pensioen te laten opbouwen](#)

RD.nl, 14-07-2020

Het kabinet moet met plannen komen om ervoor te zorgen dat flexwerkers en uitzendkrachten sneller beginnen pensioen op te bouwen.

[Niet iedereen is blij met de uitwerking van het pensioenakkoord](#)

NPO radio 1, Dit is de dag, 14-07-2020

Niet iedereen is tevreden met de uitwerking van het pensioenakkoord. In Dit is de Dag een gesprek met met Willem Reijn (ANBO), met Ruud Stegers, (VCP) en met Martin Visser (Telegraaf).

[Heeft kapitaaldekking nog toekomst?](#)

Tuur Elzinga (FNV) en Chris Driessen (FNV), Pensioen Bestuur & Management (PBM) nummer 3 2020, 14-07-2020

Vershillende economen bepleitten de afgelopen jaren ons pensioen voortaan meer via omslag te financieren.

[Voor voldoende zekerheid en solidariteit in het pensioenakkoord is meer nodig](#)

Frank Vandenbroucke, Blog ESB, 14-07-2020

Het 'ja' van het FNV op het pensioenakkoord vorige week is goed en verstandig. Zo kan de vakbeweging meeschrijven aan een nieuw hoofdstuk in het pensioenbeleid. Onvruchtbare controverses, zoals over de rekenrente, laten we achter ons. Toch is er nog veel werk nodig voordat het nieuwe pensioenakkoord voldoende zekerheid en solidariteit biedt.

[Senioren willen meepraten over nieuw pensioen: 'We zijn er niet gerust op'](#)

Peet Vogels, AD.nl, 11-07-2020

Gepensioneerden vrezen dat zij de rekening betalen voor de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel. Ze eisen daarom een plek aan de onderhandelingstafel: 'In de overgangperiode moeten de oude regels niet meer gelden.'

[Groen licht voor het pensioenakkoord](#)

Leontine Treur, Rabobank, 07-07-2020

Nu ook de grootste vakbond over de streep is, kan de wetgeving verder. En dat is goed nieuws. Het nieuwe pensioencontract is minder rentegevoelig en is ook transparanter.

[Groen licht voor de pensioendeal](#)

Pensioenmonitor, ABN.AMRO, 04-07-2020

Het nieuwe stelsel is macro- en sociaaleconomisch beter dan het oude; Al hebben we nog nauwelijks een beeld van de overgangsfase; Kortingen blijven op de agenda – ook nu de kortingsgrens naar 90% gaat.

[Het pensioenstelsel staat er goed voor](#)

Bernard van Praag, MeJustice, 03-07-2020

In ESB van 2 juni j.l. verdedigde Bernard van Praag de stelling dat ons pensioen er veel beter voor staat dan we denken. Het systeem is niet onhoudbaar. Integendeel, het staat er uitstekend bij. In deze bijdrage zal hij dit op eenvoudige wijze, maar meer formeel, aantonen.

[Pensioenfondsen gaan uit van herstel op basis van overrendement](#)

DNBulletin, 25-06-2020

Eind 2019 lag de beleidsdekkingsgraad van 150 pensioenfondsen beneden het vereiste niveau. Zij verwachten uit die tekorten te komen met het rendement dat zij de komende jaren op hun beleggingen verwachten te halen. Dat blijkt uit de herstelplannen die deze fondsen ook dit jaar weer uiterlijk 1 april moesten indienen bij DNB.

[Het pensioenakkoord in Europees perspectief](#)

Wichert Hoekert (Willis Towers Watson), Pensioen Bestuur & Management (PBM) nummer 3 2020, 23-06-2020

Het artikel gaat in op de vraag hoe het pensioenakkoord het Nederlandse pensioensysteem beïnvloedt, in verhouding tot de situatie in andere OECD-landen.

[Uitwerking pensioenakkoord: dit is wat we nu weten](#)

Leontine Treur en Bas van Zanden, Themabericht Rabobank, 23-06-2020

In het nieuwe pensioencontract bestaan geen toezeggingen en dekkingsgraden meer; De overstap is niet voor iedereen verplicht; Het nabestaandenpensioen wordt overzichtelijker; De plannen uit het pensioenakkoord over de AOW-leeftijd, het opnemen van een bedrag ineens, vroegpensioen en zelfstandigen gaan door; Nog geen concrete stappen voor werknemers zonder pensioen.

[Wat het nieuwste pensioenakkoord kan betekenen voor uw pensioen](#)

Forum, 22-06-2020

Alvast 10 kritische vragen over wat dit akkoord kan betekenen voor werkgevers en werknemers.

[Je nieuwe pensioen gunstig of niet? Je weet het in 2024](#)

Eva Wiessing, NOS.nl, 22-06-2020

Het hele pensioenstelsel gaat op de schop, maar hoe het nieuwe systeem uitpakt voor

individuele deelnemers blijft de komende jaren nog onduidelijk.

[Zelfredzaamheid van ouderen en gebruik van Wmo](#)

Statistische Trends CBS, 22-06-2020

In het [artikel](#) wordt beschreven welke ouderen een verhoogd risico lopen om minder zelfredzaam te worden en dus op termijn afhankelijk te worden van langdurige zorg.

[Pensioenakkoord: geen harde beloftes meer en weg met de rekenrente](#)

Nu.nl, 18-06-2020

Hoe staan we ervoor, wat gaat er veranderen en wanneer weten we meer?

[CNV na 'bloed, zweet en tranen' akkoord met pensioendeal](#)

Nu.nl, 16-06-2020

Leden van vakbond CNV zijn maandag akkoord gegaan met de uitwerking van de nieuwe pensioendeal. In de *Dit wordt het nieuws-podcast* CNV-voorzitter Piet Fortuin over de afgelopen jaren en over de invulling van dit akkoord.

[Pensioenakkoord zorgt niet voor beter pensioenstelsel](#)

Bernard van Praag, MeJudice, 15-06-2020

Het lijkt erop dat vrijdag 12 juni j.l. de kogel door de kerk is gegaan. Minister Koolmees gaf feestelijk kennis van de geboorte van zijn kindje: het pensioenakkoord. Emeritus hoogleraar Bernard van Praag bespreekt welke impact het nieuwe pensioenakkoord kan hebben.

["Stijgende AOW-kosten vragen om solidariteit van welvarende gepensioneerden"](#)

Sigrid Hemels, Erasmus School of Law, 10-06-2020

Expertbijdrage over de financiële bijdrage van welvarende gepensioneerden aan de Algemene Ouderdomswet (AOW) premies.

[Eindelijk een pensioenakkoord: wat zijn we wijzer geworden?](#)

NOS.nl, 12-06-2020

Na tien jaar touwtrekken zijn werkgevers, werknemers en de overheid er vandaag samen uitgekomen hoe het nieuwe pensioensysteem eruit moet gaan zien.

[Opluchting en blijdschap na invulling pensioenakkoord: 'Het was een hele klus'](#)

Nu.nl, 12-06-2020

Na tien jaar onderhandelen ligt er eindelijk een nieuw pensioenakkoord op tafel. De grote lijnen waren al bekend, maar het kabinet, werkgevers en vakbonden bereikten vrijdag definitief overeenstemming over de invulling. Betrokkenen reageren positief op de gemaakte afspraken.

Parlementaire Informatie

[Antwoorden](#) van minster Koolmees (SZW) op Kamervragen van het lid Gijs van Dijk (PvdA) over het vereenvoudigen van betaling pensioenpremie bij faillissement, 15-07-2020

Debat over het pensioenakkoord, 14-07-2020

[Debat in het kort](#)

[Plenair verslag](#)

Kijk hier het [debat](#) terug over het pensioenakkoord.

[Antwoorden](#) van minister Koolmees op de Kamervragen over het pensioenakkoord, 10-07-2020

Brief van minister Koolmees (SZW) met de kabinetsreactie op het rapport 'Verkenning bevolking 2050. Drukker, diverser en dubbelgrijs', 09-07-2020

35 520

Wijziging van de Algemene Ouderdomswet en de Wet op de loonbelasting 1964 in verband met de verandering van de koppeling van de AOW- en pensioenrichtleeftijd aan de stijging van de levensverwachting (Wet verandering koppeling AOW-leeftijd), 08-07-2020

[Voorstel van Wet](#)

[Memorie van Toelichting](#)

[Advies Raad van State en nader rapport](#)

[Bijlage Uitvoeringstoets SVB](#)

[Bijlage Uitvoeringstoets Belastingdienst](#)

[bijlage Uitvoeringstoets UWV](#)

Brief van minister Koolmees (SZW) aan de Tweede Kamer over uitwerking pensioenakkoord, 06-07-2020

Bijlagen:

[Advies nabestaandenpensioen - Stichting van de Arbeid](#)

[Aanvalsplan witte vlek pensioenen - Stichting van de Arbeid](#)

[Indrukken uitvoerbaarheid oav zzp - Belastingdienst en UWV](#)

[Collectiviteit, solidariteit en zekerheid in het pensioenakkoord - Prof. Vandenbroucke](#)

[Houdbaarheid pensioenen bij lage rente - Netspar CPB](#)

35 287

Regels over de verdeling van pensioen bij scheidingen vanaf 2021 (Wet pensioenverdeling bij scheiding 2021)

[Tweede nota van wijziging](#), 06-07-2020

Brief van minister Hoekstra (Fin) met de kabinetsreactie op de initiatiefnota "Van oliedom naar gezond verstand: verduurzaming van de financiële sector", 03-07-2020

Brief van minister Koolmees (SZW) aan de Tweede Kamer over aanbidding documenten uitwerking pensioenakkoord, 22-06-2020

[Hoofdlijnnotitie Pensioenakkoord](#)

[Bijlage 1A: Nieuwe pensioenregels effecten en opties van het doorontwikkelde contract](#)

[Bijlage 1B1: Nieuw pensioencontract en vergelijking met FTK-contract en SER-contract](#)

[Bijlage 1B2: Pensioenresultaat voor maatregelen bij dertien pensioenfondsen](#)

[Bijlage 1C: Analyse verplichtstelling na pensioenakkoord houdbaar](#)

[Bijlage 1D: Rapportage onderzoek basisprincipes pensioen](#)

[Bijlage 2: Document ten behoeve van achterbanconsultatie](#)

[Vijfde voortgangsbrief van minster Koolmees \(SZW\) en staatssecretaris Vijlbrief \(Fin\) aan de Tweede Kamer 'werken als zelfstandige', 15-06-2020](#)

[Brief van minster Koolmees \(SZW\) aan de Tweede Kamer over AOW-leeftijd en particuliere verzekeringen, 11-06-2020](#)

[Antwoorden van staatssecretaris Van Ark \(SZW\) op vragen van het lid Van Brenk \(50PLUS\) over AOW-gerechtigde zelfstandigen, 25-05-2020](#)

Boeken

Netspar; Damman, M.; Zwier, D.; Heuvel, S. G. van den
[Differences in retirement preferences between the selfemployed and employees : do job characteristics play an explanatory role?](#)
Tilburg : Netspar, 2020. 48 p.
Netspar Industry Series, design paper, nr. 154
Gemiddeld genomen willen zelfstandigen ruim twee jaar later met pensioen dan mensen in loondienst. Ook zijn zij vaker onzeker over hun toekomstige leeftijd van pensionering. Eerder onderzoek suggereert dat dit verschil deels verklaard wordt doordat zzp'ers niet altijd voldoende gespaard hebben om eerder te kunnen stoppen met werken. Deze studie onderzoekt of ook werkkenmerken zoals flexibiliteit, autonomie en match tussen vaardigheden/werk ervoor kunnen zorgen dat zelfstandigen tot relatief hoge leeftijd willen doorgaan met werken.

Tamerus, J.; Dedem, C. van [et al.]
[Waartoe zijn pensioenfondsen op aarde?](#)
Deventer : Wolters Kluwer, 2020. 220 pag.
Ter ere van het afscheid van de pensioenwereld heeft Jan Tamerus samen met wetenschappers, pensioenskundigen en bestuurders deze bundel samengesteld. De bundel richt zich op de historie, de rol van de pensioenfondsen en komt met aanbevelingen hoe met de onzekerheid van de toekomst omgegaan kan worden.

Boumans, M. E. C.
[Pensioen van zelfstandigen : een juridische analyse van de regulering van de toegang van zelfstandigen tot pensioen : proefschrift Vrije Universiteit Amsterdam](#)
[Amsterdam] : M.E.C. Bouwmans, 2020. 527 p.
Dit proefschrift ziet op de pensioenrechtelijke regulering van het aanvullend pensioen van zelfstandigen in het Nederlandse pensioenstelsel. In de kern bevat het proefschrift een studie naar de juridische vormgeving van de toegang van zelfstandigen tot aanvullende pensioenregelingen in de tweede pijler. Het proefschrift heeft tot doelstelling te onderzoeken hoe deze toegang is geregeld, hoe dit kan worden verbeterd en welke aanpassingen in wet- en regelgeving daarvoor nodig zijn.

Netspar; Mehlkopf, R.; Bilsen, B. van
[Renterisico, lifecycle en pensioencontract](#)
Tilburg : Netspar, 2020. 20 p.
Netspar brief, nr. 19
Netspar-analyse van de (impliciete) verdeling van aandelen- en renterisico over de levenscyclus van pensioenfondsdeelnemers. Uit de analyse blijkt dat in de huidige pensioencontracten deelnemers van 60 jaar en ouder meer renterisico lopen dan volgens de theorie wenselijk is. Daardoor zijn hun uitkeringen onvoldoende beschermd tegen onverwachte ontwikkelingen in de rente. De huidige uitkeringsovereenkomst biedt onvoldoende mogelijkheden om renterisico op de gewenste manier over jong en oud te verdelen.

Tijdschriftartikelen

Knoef, M. [et al.]
[Hoe en wanneer met pensioen? Keuzemogelijkheden voor individuen](#)
TPEdigitaal 14 (2020) 2, p. 1-15
De pensioengerechtigde leeftijd is in Nederland al lange tijd een maatschappelijk discussiepunt. Zowel de leeftijd als de mate waarin maatwerk mogelijk is zijn daarbij aandachtspunten. In dit artikel wordt nagegaan in hoeverre mensen nu zelf kunnen kiezen wanneer en hoe (geleidelijk of in één keer) ze met pensioen gaan en wat de overwegingen zijn voor toekomstig beleid rondom de pensioenleeftijd. Het artikel richt zich op restricties om eerder uit te treden of geleidelijk met pensioen te gaan, met een focus op de lange termijn.

Koetsier, I.; Bikker, J.
[Kuddegedrag van pensioenfondsen per beleggingscategorie](#)
TPEdigitaal 14 (2020) 2, p. 48-60
Dit artikel onderzoekt of pensioenfondsen elkaar volgen in bepaalde beleggingscategorieën, en of dit een stabiliserende dan wel destabiliserende werking heeft op de financiële markten. De studie toont de mate waarin kuddegedrag van pensioenfondsen per beleggingscategorie verschilt en maakt onderscheid naar diverse typen crises en marktomstandigheden.

Kortenbach, B.
Een pensioenuitkering aankopen in coronatijd
Pensioen Magazine, 25 (2020) 6/7 (jun/jul), p. 22-25
Als men een pensioenregeling heeft op basis van beschikbare premie of een kapitaalovereenkomst, moet het pensioenkapitaal worden aangewend voor een pensioenuitkering. In dit artikel gaat de auteur nader in op dat aankoopmoment, de effecten van de coronacrisis daarop en de rol die de pensioenprofessional daarbij kan vervullen.

Lutjens, E.
Invaren pensioen: de betekenis van eigendomsrecht : invaren is niet juridisch onhoudbaar

Pensioenvraagstukken, (2020) 3 (jun), p. 5-14

Dit artikel bespreekt de betekenis van het eigendomsrecht in verband met het invaren van oude pensioenaanspraken en -rechten in een nieuw pensioencontract. Hierbij wordt de kernvraag gesteld of het eigendomsrecht het invaren juridisch onhoudbaar maakt.

Bakker, P. A.

Online platform slechts ondersteunend aan werkelijke activiteiten : uitleg werkingsfeer verplichtstellingsbesluit bij online platformen

Pensioenvraagstukken, (2020) 3 (jun), p. 15-20

De opzet van online platformen kan leiden tot complexe arbeidsrechtelijke en pensioenrechtelijke vraagstukken. De afgelopen jaren hebben verschillende rechters (soms contrair) uitspraak gedaan in vraagstukken omtrent de kwalificatie van de arbeidsverhouding van de medewerkers van online platformen alsmede de cao- en pensioenverplichtingen van deze platformen. In dit artikel legt de auteur de focus op de uitleg van de werkingsfeer van verplichtstellingsbesluiten bij online platformen.

Stam, R.

Enige actualiteiten rondom toekomstvoorzieningen voor zelfstandigen

Pensioenvraagstukken, (2020) 3 (jun), p. 21-27

In het Pensioenakkoord 2019 is afgesproken te onderzoeken hoe zelfstandigen vrijwillig kunnen deelnemen aan een pensioenregeling. In dit artikel wordt ingegaan op de ontwikkelingen die sindsdien hebben plaatsgevonden.

Slager, A. M. H.

Hoe duurzaam is de groei van duurzaamheid?

Pensioenvraagstukken, (2020) 3 (jun), p. 28-33

Ontwikkelt duurzaamheid zich tot de 'game changer' die veronderstellingen op de kop zet en betekent het een wezenlijk andere manier van beleggen en besturen? Of is het een van de vele ontwikkelingen die bestuurders goed kunnen inpassen in het beleid? Dit artikel onderzoekt deze vragen.

Praag, B. van

Ons pensioen staat er veel beter voor dan we denken

ESB, 105 (2020) 4786 (11 jun), p. 292-293

Een pensioencontract is een langetermijnrelatie, vaak van zestig jaar of meer. Wanneer men dat bedenkt, dan blijken de meeste pensioenfondsen kerngezond. Doordat de rendementen hoger liggen dan de rente waarmee de premie wordt berekend, ontstaat er een grote buffer. Onze pensioenfondsen kunnen de rendementen op de buffer deels gebruiken om te indexeren.

Beekman, P.

[Pensioen : waar staan we?](#)

FNV Magazine, (2020) 2, p. 21-22

In dit artikel een interview met Tuur Elzinga, lid van het dagelijks bestuur van de FNV en onderhandelaar van de FNV over het pensioenakkoord. De bouwstenen van het pensioenakkoord en de onderhandelingen van de uitwerking hiervan worden besproken.

Sluis, R. van

De eerste maatregelen uit het pensioenakkoord

Pensioen, (2020) 1 (mei), p. 18-21

Het Pensioenakkoord van juni 2019 bevat een aantal maatregelen die erop zijn gericht 'mensen op "gezonde" wijze hun pensioen te laten halen; degene die dit niet kunnen halen, moeten meer keuzemogelijkheden hebben om eerder te stoppen met werken'. Twee van de maatregelen zijn de zogeheten RVU-vrijstelling en de uitbreiding verlofsparen. Deze twee maatregelen worden in dit artikel van het [Magazine Pensioen](#) van Deloitte besproken.

Europese Informatie

[Commission adopts report on application of supplementary pension rights directive](#)

European Commission, 07-07-2020

The [report](#) evaluates the application by Member States of the 2014 directive, which aims to make it easier for mobile workers to obtain and maintain supplementary pension rights.

U ontvangt deze SER-themabrief omdat u bent opgenomen in het relatiebestand van de SER of omdat u zich als abonnee heeft aangemeld. Als u de themabrief niet meer wilt ontvangen, kunt u zich via de link afmelden. Attendeer ook uw collega's op deze SER-themabrief Pensioenen en AOW. Zij kunnen zich zelf aanmelden.